

ZORAN JERIN — SEDEMDESETLETNIK

DUŠICA KUNAVER

TRISUL 1960

Le malokdo v naši deželi v marčnih dneh 1960. leta ni vedel, da na pot odhaja naša prva himalajska odprava. Tisoče ljudi je tako ali drugače sodelovalo pri pripravah, pri izdelavi opreme in sledilo paroli »za Himalajo!«

Kljub vsem težavam in pomanjkanju izkušenj je bilo v marcu 1960 vse pripravljeno in štirje alpinisti, **Ciril Debeljak-Cic, Marjan Keršič-Belač, Aleš Kunaver in Ante Mahkota**, zdravnik **Andrej Robič**, novinar **Zoran Jerin** in vodja **Stane Kersnik** so se vkrkali na ladjo. Na Reko jih je spremljala množica prijateljev, sorodnikov, sodelavcev in občudovalcev.

Prvič na Himalajo!

Čim je ladja Velebit izginila za obzorjem, smo že začeli loviti prve novice o naših himalajcih. Zoran Jerin je v domovino vestno pošiljal poročila in vsako jutro smo težko čakali na »Jerinov dnevnik« v Delu. Ob Zoranovih besedah smo spremljali himalajce na poti skozi Sueški prekop, po neskončnem Indijskem oceanu, po prašnih cestah vroče, prenaseljene Indije, do osamljenih ledenih vrhov, kamor so bili namenjeni. Zoran nam je vsak dan slikovito opisoval ljudi in kraje ob poti, njihove navade, način življenja. Za nas, bralce njegovih dnevnikov, je bila leta 1960 Indija skoro še Indija Koromandija..

Zoran je himalajce zvesto spremljal tudi na gori in nekega dne so njegovi stanovski kolegi iz Dela zmago-slavno objavili, da je Zoran Jerin na Trisulu dosegel svetovni višinski novinarski rekord.

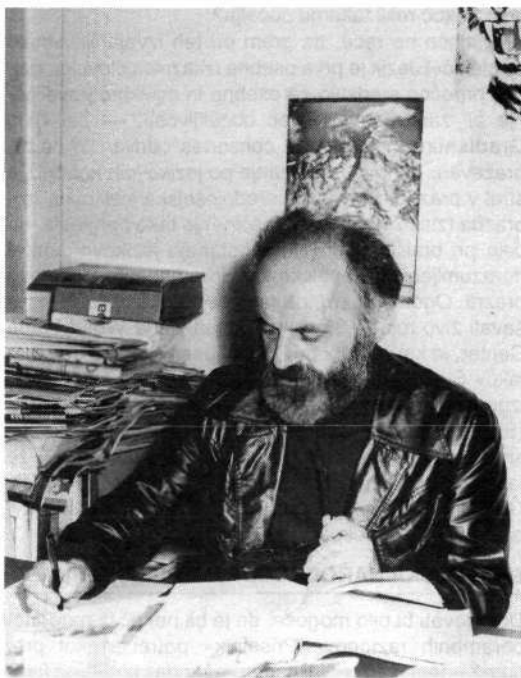
Nekaj dni pozneje so na dveh še neosvojenih vrhovih Trisula zaplapolale naše zastave.

Ko so se naši prvi himalajci po šestih mesecih vrnilo domov, jih je tisočglava množica navdušeno pričakala sredi Ljubljane. Poznali smo njihovo pot iz Zoranovih opisov. Za vsak dan njihove poti smo vedeli za velike in majhne dogodke, za vtise o novih deželah, za nove izkušnje v gorah skrivnostne Himalaje in poznali težo velikega cilja, ki so ga ti pionirji slovenskega himalajzma nosili s seboj.

PEŠPOT ČEZ VZHODNI NEPAL — ZIMA 1962/63

»V Himalaji je treba najti nove, višje cilje!« pravi Aleš nekega dne leta 1962. Na pešpot od Katmanduja do Dardžilinga povabi s seboj Zorana Jerina. Pri tem ve, da se na poti ne bosta pogovarjala le o Himalaji. Oba sta po stroki in duši strojnika. Preden je zašel na novinarska pota, je bil Zoran Jerin sodelavec Fakultete, strokovnjak za letalske motorje.

Njuno štiri mesece trajajočo pot je Zoran opisal v knjigi »Vzhodno od Katmanduja«, ki je bodočim himalajcem služila kot nekakšen priručnik o Himalaji. Predvsem pa so iz te ogledniške odprave zrastle bodoči cilji naših himalajskih odprav. Na tej poti se je rodila tudi misel: južna stena Lotseja!

KANGBAČEN LETA 1965 IN 1974

Pot na prvi slovenski sedemtisočak se je začela leta 1965 — tedaj so naši alpinisti našli pravo smer proti vrhu — in se končala leta 1974, ko so dosegli vrh.

V knjigi o Kangbačenu je Zoran Jerin opisan kot »novinar, izkušen planinec in udeleženec vseh dosedanjih odprav v Himalajo, naš najboljši poznavalec Nepala. Na Kangbačenu zunanji minister odprave«.

ANAPURNA 1969

Osemdeset nadaljevanj himalajskega dnevnika, ki so izhajali vsak dan v Delu, in še kdo ve koliko ostalih član-kov izpod Zoranovega peresa pomeni zajetno knjigo o odpravi, ki je bila napisana še pred njenim povratkom. Zoran je tako ves čas vzdrževal zvezo med domovino in odpravo, istočasno pa skrbel tudi za zveze znotraj odprave. Zaradi urejanja formalnosti je moral Aleš odleteti v Katmandu z letalom, moštvo pa je potovalo za njim z dvema kombijema in s tovornjakom. Denarja za letalske vozovnice za celo odpravo v tistih dneh pač ni bilo.

V svojem dnevniku za 4. september 1969 piše Zoran iz New Delhija:

»Predsedem v taksi in vodim tovornjak do ambasade. Kot bi slutil, ravno tedaj pokliče Aleš iz Katmanduja. Komaj ga slišim: »Ali bi mi lahko še enkrat čisto počasi povedal, da sta oba kombija razbita?«

»Oba kombija sta razbita in Tine mora čimprej domov!«

»Bom vprašal drugače: Ali je res le še kamion v voznem stanju?«

»Samo kamion je v voznem stanju!«

Po stoterih zgodah in nezgodah se odprava končno zbere v Katmanduju. Fantje imajo za seboj 8000 kilogramov šofiranja skozi azijske puščave in goščave, čaka jih skoraj 8000 metrov vertikale in nato spet 8000 kilometrov horizontale.

Na gori je Zoran skoraj ves čas v bazi pri radiu. Plezalci med vzponom vedo, da lahko vsak trenutek podnevi in ponoči pokličejo bazo, Zoran bo vedno buden in vedno pri aparatu. Vedo tudi, da zdravnik **dr. Andlovic** predstavlja svojo himalajsko bolnišnico vedno višje in višje na gori in vedo, da je vodja z njimi v višinskih taborih. Vsa ta medsebojna varnost pripelje odpravo do vrha — do prvega doseženega himalajskega cilja.

Zoran Jerin leta 1960 v enem od taborov na Trisulu

Foto: Aleš Kunaver

MAKALU 1972

Makalu '72 — prvi slovenski osemtisočak, prvo srečanje s himalajsko steno, prvo plezanje po robu svetovnega alpinizma.

Kadar je Aleš v steni, Zoran tudi na tej odpravi prevzame radio v bazi: »Tukaj baza, tukaj baza, sprejem!«

Po vsem trdem, kar so doživeli na gori, čaka odpravo najhujše na povratku, na poti iz baze proti dolini. Šest dni nepretrgoma sneži. Bosonogi nosači omagujejo in odmetavajo tovore. Zoran prevzame skrb, da ti tovari štirinajst dni pozneje pridejo na helikopter.

Svoja doživetja v Himalaji je Zoran opisal v knjigi »Himalaja, rad te imam«. V tej knjigi ob dogodkih opisuje pojme nepalske dežele: mostove, nosače, nevarnosti, živali, rože, vero, praznovanje...

Prvo slovensko himalajsko obdobje, čas, ki ga je opisoval Zoran Jerin, je minilo. Poročanje s Himalaje je danes zelo drugačno. Kdo je mogel sanjati o direktnih radijskih zvezah, o telesihih in faksih v časih, ko smo čakali na mesec dni stara Jerinova poročila! Pa vendar toliko podrobnosti s Himalaje prav gotovo ne bo opisal noben himalajski novinar več in toliko bralcev prav gotovo ne bo imel nihče več. Čar tega prvega himalajskega obdobja je neponovljiv. Nikdar več ne bo toliko tisočev ljudi sodelovalo s peščico alpinistov ob iskanju poti po Himalaji. Nihče se tedaj ni spraševal, koliko časa, koliko denarja, koliko truda je potrebno, da izde laš platno, ukrojiš čevlje, zviješ vrvi, skuješ klin, ki bo »vzdržal« Himalajo. V današnjih dneh naši alpinisti potrebujejo nekaj tednov, da preplezajo stene osemtisočakov; pa vendar so te današnje visoke poti zrasle iz tistih prvih himalajskih let.

Zoran Jerin, kronist te prve slovenske himalajske dobe, ne mara glasnih fanfar, a v teh dneh, ko se ozira nazaj na svojo sedemdeset let dolgo pot, mu oko gotovo uide na zemljevid Nepala. »Kadarkoli bom dobil v roke zemljevid Nepala, mi bo pomenil več kot le zemljevid,« piše v uvodu k svoji prvi knjigi. »Vsaka točka, ki mi jo pokažeš na zemljevidu, sproži sliko v barvah, najprej le drobec resnice v dveh dimenzijah, potem pa se razširi in preseli v tri dimenzije, negibne postave na sliki oživijo, oblaki se premaknejo, okamenela voda steče...«

KDO JE FRANCE JALEN, KI JE MARSIKAJ STORIL ZA KALIŠČE

STORŽIČ NI POZABLJENA GORA

FRANC EKAR

V slovenski zgodovini je planinstvo Storžič obravnavalo precej sramežljivo, letošnja anketa Planinskega vestnika pa je pokazala, da je v slovenskem svetu vrhov in gorá Storžič tretja najlepša gora za Jalovcem in Triglavom. V svojem okolišju in soseščini Karavank in Kamniških Alp pa se je utrdil na prvem mestu.

Storžič so strokovno in znanstveno prvič obravnavali leta 1758, ko se je na vrh povzpeli znani botanik **Anton Scopoli**, predvsem z namenom botaničnih študij. Leta 1793 je nabiral rože po Storžiču, spet v znanstveno raziskovalne namene, botanik **grof Franz Hohenwart**. Po nabiranju rastlin je bil znan tudi **baron Zois**. Storžič je bil sicer intimna gora pastirjev in divjih lovcev, saj so jim bile pečine in dokaj nevarna območja odlično kritje.

Prvopristopništvo gre zato gotovo pastirjem in lovcem, saj so se neredko s tropom ovac zadrževali prav vrh Storžiča. Prvi uradni zapis vzpona na vrh pa je opis pristopa botanika Scopolija.

MACESNOV KRIŽ IZ LETA 1935

Letos mineva 60 let, odkar so kranjski planinci na vrhu Storžiča trdno postavili skoraj šest metrov visok macesnov križ, sestavljen iz macesna, posekanega na kraju sedanjega planinskega doma na Kališču. Križ sta na vrh gore junija leta 1935 spravila in ga postavila še živeči **Franc Jalen** in pokojni **Mirko Brezar**. 92-letni Franc se tega spominja takole:

»Do Rame (to je 150 metrov pod vrhom Storžiča) sva ga z Mirkom spravila prvi dan, nato sva ga dala v